

ŠKOLICÍ PŘÍRUČKA BOZP

(dle zákona č. 262/2006 Sb. ve znění p.p. §103 odst. 2 - Zákoník práce)

POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE, PRÁVA A POVINNOSTI ZAMĚSTNANCE

Práva a povinnosti zaměstnance

(§ 106 Zákoníku práce č. 262/2006 Sb., ve znění p.p.;)

- Zaměstnanec má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením; informace musí být pro zaměstnance srozumitelná.
- Náklady spojené se zajišťováním BOZP hradí zaměstnavatel; tyto náklady nesmějí být přenášeny přímo ani nepřímo na zaměstnance
- Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance
- Zaměstnanec má právo a povinnost podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Zaměstnanec je povinen:

- účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně ověření svých znalostí,
- podrobit se pracovně lékařským prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním stanoveným zvláštními právními předpisy
- dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s nimiž byl řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele,
- dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,
- nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci,
- oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení,
- s ohledem na druh jím vykonávané práce se podle svých možností podílet na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů,
- bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin,
- podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Povinnosti zaměstnavatele

(§ 31,32,88 – 94 Zákoníku práce č. 262/2006 Sb., ve znění p.p.;)

Zaměstnavatel je povinen:

- zajistit, aby se fyz. osoba před uzavřením pracovní smlouvy podrobila vstupní lékařské prohlídce (§32 ZP Postup před vznikem pracovního poměru),
- seznámit fyz. osobu před uzavřením prac. smlouvy s právy a povinnostmi, které pro ni z prac. smlouvy vyplývají (§ 31 ZP),
- poskytnout zaměstnanci nejdéle po 6 hod. nepřetržité práce přestávku na jídlo a oddech v trvání 30 minut; mladistvému zam. nejdéle po 4,5 hodinách; tato přestávka se nezapočítává do pracovní doby (§ 88 ZP); má-li zaměstnanec právo na bezpečnostní přestávku, započítává se tato do prac. doby; případně-li bezpeč. přestávka na dobu přestávky na jídlo a oddech, započítává se přestávka na jídlo a oddech do prac. doby (§ 89 ZP Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka),
- rozvrhnout pracovní dobu tak, aby zaměstnanec měl mezi koncem jedné a začátkem následující směny nepřetržitý odpočinek po dobu alespoň 12 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích (§ 90 ZP Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny),
- Práci ve dnech pracovního klidu může zaměstnavatel nařídít jen výjimečně (§ 91 ZP Dny pracovního klidu),

- rozvrhnout prac. dobu tak, aby zaměstnanec měl nepřetržitý odpočinek v týdnu během každého období 7 po sobě jdoucích kalendář. dnů v trvání alespoň 35 hodin; u mladistvých ne méně než 48 hodin (§ 92 ZP Nepřetržitý odpočinek v týdnu),

- Práci přesčas je možné konat jen výjimečně a nesmí činit více než 8 hodin v jednotlivých týdnech a 150 hodin v kalendářním roce (§93 ZP Práce přesčas)),

- zajistit, aby zaměstnanec pracující v noci byl vyšetřen lékařem závodní preventivní péče, před zařazením na noční práci, pravidelně podle potřeby, nejméně však jednou ročně, kdykoliv, pokud o to požádá; délka směny zaměstnance pracujícího v noci nesmí překročit 8 hodin v rámci 24 hodin po sobě jdoucích (§ 94 ZP Noční práce)

(§ 103 Zákoníku práce č. 262/2006 Sb., ve znění p.p.;)

- nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti ,

- informovat zaměstnance, do jaké kategorie byla jim vykonávána práce zařazena,

- sdělit zaměstnancům, které zdravotnické zařízení jim poskytuje závodní lékařskou péči a jakým druhům očkování a prohlídkám a vyšetřením souvisejícím s výkonem práce jsou povinni se podrobit a toto jim umožnit, zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele vykonávající práce na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením informace a pokyny k zajištění BOZP

- jestliže při práci přichází v úvahu expozice rizikovým faktorům poškozujícím plod v těle matky, informovat o tom zaměstnankyni; těhotné, kojící, matky do konce devátého měsíce po porodu je povinen seznámit s riziky a možnými účinky na ně a učinit potřebná opatření a přizpůsobovat na pracovišti prostory pro jejich odpočinek,

- umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním BOZP,

- zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,

- nepoužívat takového odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,

- zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích

- pro zaměstnance se zdravotním postižením, zajišťovat na svůj náklad technickými a organizačními opatřeními, úpravu pracovišť, zaškolení, zaučení a zvyšování jejich kvalifikace,

- zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování; školení se provádí:

a) při změně pracovního místa nebo druhu práce

b) při zavedení nové technologie, změně výrob. a prac. prostředků, změně technolog. a pracovních postupů

c) v případech, které mohou mít podstatný vliv na BOZP

- Zaměstnavatel určí obsah a četnost školení, způsob ověřování znalostí (testem, ústně) a vedení dokumentace o provedeném školení

POSKYTOVÁNÍ OSOBNÍCH OCHRANNÝCH PRACOVNÍCH PROSTŘEDKŮ (OOPP)

(nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků; §104 ZP 262/2006 Sb., ve znění p.p.)

- Není-li možné rizika odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům OOPP. OOPP jsou ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené zvláštním právním předpisem (NV č.21/2003 Sb., technické požadavky na osobní ochranné prostředky)

- Zaměstnavatel je povinen udržovat OOPP v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání.

- Zaměstnancům musí být poskytnuty mycí, čistící a dezinfekční prostředky na základě rozsahu znečištění kůže a oděvu; na pracovištích s nevyhovujícími mikroklimatickými podmínkami, též ochranné nápoje (pitná voda se nepovažuje za ochranný nápoj)

- Zaměstnanci musí být s používáním ochranných prostředků seznámeni (což stvrdí svým podpisem)

- OOPP, mycí, čistící a dezinfekční prostředky zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci oproti jeho podpisu (evidenční karty OOPP)

- OOPP, mycí, čistící, dezinfekční prostředky a ochr. nápoje poskytne zaměstnavatel bezplatně podle vlastního seznamu, zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce.

- Poskytování OOPP nesmí zaměstnavatel nahrazovat finančním plněním.

- V průběhu používání OOPP jsou tyto stále majetkem společnosti

- Zaviněnou škodu, která souvisí s nesprávným používáním či zaviněným poškozením může zaměstnavatel uložit k úhradě.

PRACOVNÍ ÚRAZY

(nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu; §105, 366, 367, 368ZP 262/2006 Sb., ve znění p.p.)

- Pracovním úrazem je každé poškození zdraví nebo smrt, které vznikly při plnění pracovních povinností nebo v přímé souvislosti s nimi
- Zaměstnavatel vede v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny (úrazy evidované)
- Zaměstnavatel vyhotovuje záznamy (záznam o úrazu) a vede dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo
 - a) ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny
 - b) k úmrtí zaměstnance
- Zaměstnavatel je povinen ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu, nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se prac. úraz stal, stanoveným orgánům a institucím (Policie ČR, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin; odborovému orgánu (jestli je) nebo zástupci zaměstnanců pro oblast BOZP; pojišťovně, u které je zaměstnavatel pojištěn; příslušnému inspektorátu bezpečnosti práce;)
- Každý zaměstnanec je proto povinen hlásit bez zbytečného odkladu svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, svému nadřízenému; v ostatních případech hlásí úraz svědci úrazového děje
- Stejně tak je každý zaměstnanec povinen postupovat i v případě drobných úrazů včetně těch, kdy si poranění nevyžádalo ani ošetření
- Každý zaměstnanec je povinen spolupracovat při vyšetřování příčin úrazů, bude-li k tomu vyzván
- Jedno vyhotovení záznamu o úrazu předá zaměstnavatel postiženému zaměstnanci
- Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
- Zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že škoda vznikla
 - a) tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo
 - b) v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodu zabránit,
- a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody;
- Zaměstnavatel se nemůže zprostit odpovědnosti zcela ani zčásti v případě, kdy zaměstnanec utrpěl pracovní úraz při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozící životu nebo zdraví, pokud zaměstnanec tento stav úmyslně nevyvolal;

PRACOVNÍŠTĚ, PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ, VÝROBNÍ A PROVOZNÍ PROSTORY, OCHRANA ZDRAVÍ

(zákon č.309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve znění p.p § 2,4,5, 8 ; nařízení vlády č.101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí; nařízení vlády č.361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci)

zákon č.309/2006 Sb.,

Zaměstnavatel je povinen

- zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům na pracovní prostředí a pracoviště, aby
 - a) prostory určené pro práci, chodby, schodiště a jiné komunikace měly stanovené rozměry povrch a byly vybaveny pro činnosti zde vykonávané,
 - b) pracoviště byly osvětlena pokud možno denním světlem, měla stanoveny mikroklimatické podmínky (objem vzduchu, větrání, vlhkost,teplotu a zásobování vodou,
 - c) prostory pro osobní hygienu, převlékání, odpočinek a stravování zaměstnanců měly stanovené rozměry, provedení a vybavení,
 - d)únikové cesty, východy a dopravní komunikace k nim včetně přístupových cest byly stále volné, ve výše uvedených prostorách byla zajištěna pravidelná údržba, úklid a čištění,
 - d) pracoviště byla vybavena prostředky pro poskytnutí první pomoci
- zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska BOZP vhodné pro práci, při které budou používány. Musí být vybaveny ochrannými zařízeními, vybaveny nebo upraveny tak, aby odpovídaly ergonomickým požadavkům a pravidelně a řádně udržovány, kontrolována a revidovány
- organizovat práci a pracovní postupy tak, aby zaměstnanci nevykonávali činnosti jednotvárné a jednostranně zatěžující organismus; nebyli ohroženi padajícími nebo vymrštěnými předměty nebo materiály; byli chráněni proti pádu nebo zřícení; nebyli ohroženi dopravou na pracovištích; na pracovišti se zvýšeným rizikem nepracovali

osamoceně bez dohledu dalšího zaměstnance, pokud jejich ochranu nezajistí jinak; nevykonávali ruční manipulaci s břemeny, která může poškodit zdraví, zejména páteř

- Práce s azbestem jsou zakázané

- Na technických zařízeních, která představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví zaměstnanců, pokud jde o jejich obsluhu, montáž, kontrolu nebo opravy, mohou práce a činnosti samostatně vykonávat a samostatně je obsluhovat jen zvlášť odborně způsobilí zaměstnanci

nařízení vlády č.101/2005 Sb.,

- Zaměstnavatel při plnění zákonné povinnosti zajistí stanovení termínů, lhůt a rozsahu kontrol, zkoušek, revizí, termínů údržby, oprav a rekonstrukce technického vybavení pracoviště, včetně pracovních a výrobních prostředků a zařízení, s ohledem na jejich provedení, doporučení výrobce a způsob používání, požadavky na pracoviště, rizikové faktory způsobující zhoršení technického stavu pracovních a výrobních prostředků a zařízení a v souladu s výsledky předcházejících kontrol, zkoušek či revizí, po dobu provozu a používání pracoviště a určí osobu, jejíž povinností je zajistit jejich provádění

nařízení vlády č.361/2007 Sb.,

Ochranné nápoje

- K ochraně zdraví před účinky zátěže teplem nebo chladem se poskytuje zaměstnanci ochranný nápoj. Ochranný nápoj se poskytuje na pracovišti nebo v jeho bezprostřední blízkosti tak, aby byl snadno a bezpečně dostupný. Ochranný nápoj musí být zdravotně nezávadný a nesmí obsahovat více než 6,5 hmotnostních procent cukru. Množství alkoholu v něm nesmí překročit 1 hmotnostní procento; ochranný nápoj pro mladistvého zaměstnance však nesmí obsahovat alkohol. Ochranný nápoj chránící před zátěží teplem se poskytuje v množství odpovídajícím nejméně 70 % tekutin a minerálních látek ztracených z organismu za osmihodinovou směnu potem a dýcháním. Ochranný nápoj chránící před zátěží chladem se poskytuje teplý, v množství alespoň půl litru za osmihodinovou směnu. Ochranný nápoj chránící před zátěží teplem nebo chladem může obsahovat látky zvyšující odolnost organismu. Hygienický limit ztráty tekutin z organismu potem a dýcháním (dále jen „ztráta tekutin“) činí 1,25 litru za osmihodinovou směnu.

Ruční manipulace s břemenem

- Ruční manipulace - přepravování nebo nošení břemene jedním nebo více zaměstnanci včetně jeho zvedání, pokládání, strkání, tahání, posouvání nebo přemísťování; za ruční manipulaci s břemenem se pokládá též zvedání a přenášení živého břemene; hygienický limit pro hmotnost ručně manipulovaného břemene přenášeného mužem při občasném zvedání a přenášení je 50 kg, při častém zvedání a přenášení 30 kg; hygienický limit pro hmotnost ručně manipulovaného břemene přenášeného ženou při občasném zvedání a přenášení je 20 kg, při častém zvedání a přenášení 15 kg.

- Snažte se minimalizovat ruční manipulaci dodržováním stanovených pracovních postupů,

- Přednostně používejte prostředky pro manipulaci s břemeny (je-li to možné) jako např. motorový vozík, ručně vedený vozík, manipulátory, jeřáby, kladkostroje atd.) máte-li příslušné oprávnění

Práce se zobrazovacími jednotkami

- Práci se zobrazovací jednotkou se rozumí práce vykonávaná zaměstnancem jako pravidelná součást jeho obvyklé pracovní činnosti na soustavě zařízení, které obsahuje zobrazovací jednotku, klávesnici nebo jiné vstupní zařízení, software nebo další volitelné příslušenství;

- Na obrazovce zobrazovací jednotky se nesmí vyskytovat kmitání, plavání či poskakování znaků, řádků, střídání jasů a podobně; jas a kontrast mezi znaky a pozadím na obrazovce musí být snadno regulovatelný i vzhledem k okolním podmínkám; obrazovka musí svou konstrukcí umožňovat posunutí, natáčení a naklánění podle potřeby zaměstnance; vzdálenost obrazovky od očí pro obvyklou kancelářskou práci nesmí být menší než 400 mm; klávesnice musí být při trvalé práci oddělena od obrazovky, aby zaměstnanci umožnila zvolit nejvhodnější pracovní polohu; volná plocha mezi předním okrajem desky stolu a spodní hranou klávesnice musí umožňovat opření rukou i zápěstí; rozměry desky stolu musí být zvoleny tak, aby bylo možné proměnlivé uspořádání obrazovky, klávesnice a dalšího zařízení; opěrka pro dolní končetiny musí být poskytnuta každému, kdo ji vyžaduje;

- Práce se zřetelnou zátěží musí být v zájmu omezení jejího nepříznivého vlivu na zdraví zaměstnance přerušována bezpečnostními přestávkami v trvání 5 až 10 minut po každých 2 hodinách nepřetržité práce nebo musí být zajištěno střídání činností nebo zaměstnanců.

CHEMICKÉ LÁTKY A CHEMICKÉ PŘÍPRAVKY

(zákon č. 356/03 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích – informativně § 2 odst.1,2,5; §20; §23; §44a)

- Chemické látky (dále jen „látky“) jsou chemické prvky a jejich sloučeniny v přírodním stavu nebo získané výrobním postupem včetně případných přísad nezbytných pro uchování jejich stability a jakýchkoliv nečistot vznikajících ve výrobním procesu, s výjimkou rozpouštědel, která mohou být z látek oddělena bez změny jejich složení nebo ovlivnění jejich stability.
- Chemické přípravky (dále jen „přípravky“) jsou směsi nebo roztoky složené ze 2 nebo více látek.
- Nebezpečné látky nebo nebezpečné přípravky jsou látky nebo přípravky, které za podmínek stanovených tímto zákonem mají jednu nebo více nebezpečných vlastností, pro které jsou klasifikovány jako
 - a) výbušné;
 - b) oxidující;
 - c) extrémně hořlavé;
 - d) vysoce hořlavé;
 - e) hořlavé;
 - f) vysoce toxické;
 - g) toxické;
 - h) zdraví škodlivé;
 - i) žíravé;
 - j) dráždivé;
 - k) senzibilizující;
 - l) karcinogenní;
 - m) mutagenní;
 - n) toxické pro reprodukci;
 - o) nebezpečné pro životní prostředí;
- K chem. látkám a k chem. přípravkům výrobce vydává tzv. Bezpečnostní listy. Bezpečnostní list umožní osobám, které zacházejí s těmito látkami nebo přípravky, přijímat příslušná opatření týkající se ochrany zdraví, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky je každý povinen chránit zdraví lidí a životní prostředí a řídit se výstražnými symboly nebezpečnosti, standardními větami označujícími specifickou rizikovitost a standardními pokyny pro bezpečné zacházení podle zvláštních právních předpisů.

BEZPEČNOSTNÍ ZNAČKY, ZNAČENÍ A SIGNÁLY

(zákon č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve znění p.p. § 6; nařízení vlády č.11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů)

- Na pracovištích, na kterých jsou vykonávány práce, při nich může dojít k poškození zdraví, je zaměstnavatel povinen umístit bezpečnostní značky a značení a zavést signály, které poskytují informace nebo instrukce týkající se BOZP, a seznámit s nimi zaměstnance.
- Bezpečnostní značky, značení a signály mohou být zejména obrazové, zvukové nebo světelné.
- Řiďte se dopravními značkami, bezpečnostními tabulkami a zvukovými signály a respektujte varovné signály a smluvená znamení (např. při manipulaci s jeřábem, s motorovým vozíkem, atp.)
- Seznamte se kde jsou na pracovišti umístěny nouzové vypínače (červená barva).

Značky zákazu mají kruhový tvar s černým piktogramem na bílém pozadí, červeným okrajem a šikmým pruhem; černý piktogram, červený okraj a šikmý pruh zaujímají nejméně 35 % plochy značky.

Značky výstrahy mají trojúhelníkový tvar s černým piktogramem na žlutém pozadí s černým okrajem; černý piktogram s černým okrajem zaujímá nejméně 50 % plochy značky.

Značky příkazu mají kruhový tvar s bílým piktogramem na modrém pozadí; bílý piktogram zaujímá nejméně 50 % plochy značky.

Informativní značky pro označení únikové cesty a nouzového východu nebo místa první pomoci a zařízení pro přivolání první pomoci mají obdélníkový nebo čtvercový tvar s bílým piktogramem na zeleném pozadí; bílý piktogram zaujímá nejméně 50 % plochy značky.

Informativní značky pro věcné prostředky požární ochrany, požárně bezpečnostní zařízení a směr cesty k nim mají obdélníkový nebo čtvercový tvar s bílým piktogramem na červeném pozadí; bílý piktogram zaujímá nejméně 50 % plochy značky.

SKLADY, SKLADOVÁNÍ MATERIÁLU, REGÁLY

(nařízení vlády č. 101/2005 Sb., odst. 10 přílohy; ČSN 269030 Manipulační jednotky - Zásady pro tvorbu, bezpečnou manipulaci a skladování; odst. I přílohy č.3 k nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích)

- Ve skladech a jiných prostorech určených ke skladování musí být na dobře viditelných místech umístěny tabulky určující maximální přípustnou nosnost podlahy; pokud se tam volně skladují sypké materiály, musí být trvale

výrazně označena maximální skladovací výška sypkého materiálu nad podlahou; ruční ukládání do regálů ve výšce nad 1,8 m musí být prováděno z bezpečných pracovních zařízení (například žebřík, schůdky, pojízdné schody, manipulační plošina);

- Materiál musí být uložen tak, aby po celou dobu skladování byla zajištěna jeho stabilita nedocházelo k jeho poškození;
- Rozměry a druh manipulačních jednotek a způsob jejich bezpečného zakládání do regálu musí odpovídat požadavkům uvedeným v průvodní dokumentaci regálu; regály musí být trvale označeny štítky s uvedením největší nosnosti buňky a nejvyššího počtu buněk ve sloupci; manipulační jednotky, materiál a předměty musí být skladovány a stohovány tak, aby se i při ukládání, manipulaci nebo odebírání nemohly sesunout;
- Ulička mezi regály musí být trvale volná a nesmí být zužována a zastavována překážkami; šířka uličky pro průjezd manipulačních vozíků musí být alespoň o 0,4 m větší než největší šířka manipulačních vozíků nebo nákladů a během manipulace musí být vymezen manipulační prostor se zákazem vstupu nepovoleným osobám;
- Trvale používané skladovací plochy musí být rovné, odvodněné, zpevněné a označené značkami se zákazem vstupu nepovolaným osobám a upravené s ohledem na povahu skladovaných manipulačních jednotek a materiálu a se zřetelem na požadavky na požární ochranu.
- Při ruční manipulaci s břemeny musí být používány takové pracovní postupy, aby se předcházelo úrazům a poškození zdraví zaměstnanců, způsobeným zejména přiřazením břemene, jeho vysmeknutím, zraněním o povrch břemene, uklouznutím, zakopnutím při manipulaci s břemenem, sesutím břemen způsobeným nedostatečným upevněním, naražením nebo pádem břemene při zdvihání, přenášení, spouštění nebo nárazem zaměstnance na dopravní prostředek a na uložené předměty.

NÁŘADÍ A PRACOVNÍ POMŮCKY

(vyhláška ČÚBP č. 48/1982 Sb., základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení § 200,201; nařízení vlády č. 378/2001 Sb. kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí; ČSN 331600)

Ruční nářadí

- Rukojeti, násady a jiná místa, kde je třeba nářadí uchopit, musí být hladce opracována a vhodně tvarována; násady a rukojeti musí být zajištěny proti uvolnění;
- Úderné plochy a hroty nářadí nesmějí mít otřep nebo trhliny;
- V prostředí a na pracovištích, kde je nebezpečí výbuchu, musí být používáno nářadí z nejiskřícího materiálu;
- Kladiwa, sekáče, tužlíky a obdobné nářadí určené pro práci s kaleným nebo jinak tepelně zpracovaným materiálem nesmějí být zhotoveny z materiálu, který se odštěpuje;
- Kleště, kterých se užívá k uchopení nebo přidržování materiálu při kování, musí mít tvar odpovídající tvaru kovaného materiálu

Mechanické ruční nářadí

- Mechanické ruční nářadí musí být provedeno tak, aby zajišťovalo bezpečné upínání nástroje a aby nepřipouštělo styk obsluhy s pohyblivými s částmi mechanického ústrojí, popřípadě nástroje.
- Spouštěcí a zastavovací ovládače musí být snadno a rychle ovladatelné a nesmí umožňovat náhodné spuštění mechanického ručního nářadí nebo zaseknutí příslušného ovládače, pokud je nářadí v chodu.
- Části sloužící k uchopení a držení musí být tvarovány tak, aby nedocházelo u pracovníků k nadměrné únavě a deformacím rukou.
- Dvoučelistová sklíčidla nesmějí být používána k upínání nástrojů s rotačním pohybem.
- Seřizování, čištění, mazání a opravy mechanického nářadí smějí být prováděny, jen je-li nářadí v klidu.
- Při používání mechanického nářadí se musí chránit pohyblivé přívody elektrického proudu, stlačeného vzduchu a jiné energie vhodným způsobem proti poškození.
- Mechanické ruční nářadí se smí odkládat, přenášet nebo opouštět, jen když je v klidu.

Elektrické ruční nářadí

- se nesmí vystavovat dešti a používat ve vlhku a mokru
- se nesmí používat v prostředí s nebezpečím požáru nebo výbuchu
- se smí používat jen pro práci, pro kterou je určeno a nesmí být přetěžováno
- není-li používáno musí se odpojovat, také opravy a výměna nástrojů a příslušenství se smí provádět jen pokud je nářadí odpojeno od el. sítě
- Při práci s el. nářadím nesmí obsluha používat oděv s volnými rukávy
- Rukojeti el. nářadí obsluha udržuje suché a čisté
- El. přívod musí být chráněn před mechanickým poškozením

- Kontrola el. nářadí se provádí před každým výdejem a po každém vrácení, má-li pracovník nářadí v užívání déle než 1 směnu, provede se kontrola vždy před zahájením práce s nářadím ve směně a po skončení práce s nářadím v této směně.
- V případě poškození (poškození krytů, součástí, spínače; praskliny, vadné upevnění apod.) se el. nářadí nesmí používat
- Pravidelně provádět revize el. nářadí

ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ

(vyhláška ČÚBP č. 48/1982 Sb., základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení § 194)

Elektrická zařízení

- musí být před uvedením do provozu odborně prověřena a vyzkoušena.
- se smějí používat (provozovat) jen za provozních a pracovních podmínek, pro které byla konstruována a vyrobena.
- musí být upravena tak, aby je bylo možno podle potřeby vypnout.
- uváděná do provozu po částech musí mít nehotové části zařízení spolehlivě odpojeny a zabezpečeny proti nežádoucímu zapojení, popřípadě musí být jinak zajištěny, aby ve stavu pod napětím nedošlo k ohrožení osob.
- u kterých se zjistí, že ohrožují život nebo zdraví osob, musí být ihned odpojena a zajištěna.
- Všechny části elektrického zařízení musí být mechanicky pevné, spolehlivě upevněné a nesmějí ovlivňovat nepříznivě jiná zařízení; musí být dostatečně dimenzovány a chráněny proti účinkům zkratových proudů a přetížení.
- Části elektrických zařízení musí být provedeny tak, aby na místech, jimiž protéká elektrický proud, nemohlo za obvyklých podmínek dojít k nebezpečnému ohřátí vodičů.

Pohyblivé a poddajné přívody

- musí být kladeny a používány tak, aby nemohly být poškozeny a aby byly zajištěny proti posunutí a vytržení ze svorek a zabezpečeny proti zkroucení žil
- Při používání rozpojitelných spojů nesmí být v rozpojeném stavu napětí na kontaktech vidlic
- Elektrická zařízení, která se napojují pohyblivým přívodem, musí být při přemísťování odpojena od elektrické sítě, pokud nejsou upravena tak, že jimi lze pohybovat pod napětím

Prozatímní elektrická zařízení

- nebo jejich části musí být v době, kdy nejsou používány, vypnuty, pokud jejich vypnutí neohroží bezpečnost osob a technických zařízení
- Hlavní vypínač musí být trvale přístupný a viditelně označen
- Prozatímní elektrická zařízení se nesmějí zřizovat v prostředí s nebezpečím výbuchu

Bezpečnost práce v elektrotechnice (pracovníci seznámení - vyhláška č.50/1978 Sb., Českého úřadu bezpečnosti práce o odborné způsobilosti v elektrotechnice § 3,4).

Osoby bez elektrotechnické kvalifikace mohou pouze:

- zapínat a vypínat zařízení příslušnými vypínači nebo ovládacími panely
- obsluhovat zařízení v rámci návodu na obsluhu
- vyměnit žárovku nebo přístrojovou pojistku za vypnutého stavu el. zařízení
- prodlužovat vedení prodlužovacími přívody

OSTATNÍ PRÁCE NA ELEKTRICKÉM ZAŘÍZENÍ JE OSOBÁM BEZ PŘÍSLUŠNÉ KVALIFIKACE ZAKÁZÁNA!